

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

73. ÅRGANG

4. MARS 1961

A V I N N H O L D E T :
LA OSS FÅ FREDSBRIGADER (LEDER) - DET NERVØSE
SINN - BØNNENS ULIKE FORMER - TIL BYZANTINSK
MESSE - FASTETIDENS LITURGI - PAVEN BER FOR BSKO-
PENE - LITTERATUR - BLIKK PÅ TIDEN - UTENLANDSNYTT

NR
5

NESTE NUMMER UTKOMMER 25. MARS 1961

BYSANTINSK MESSE

Lørdag 11. mars kl. 19.30 i Foreningslokalet, Akersv. 5, Oslo:
Foredrag på tysk med lysbilder av den nederlandske kapusiner munk
Michaëas om

DEN BYSANTINSKE LITURGI (med tolk).

RUSSISKE FOLKEVISER

ved den russisk-nederlandske kordirigent *fru van Oostrom-Schiller*.

Entré kr. 2.—

Søndag 12. mars kl. 19.30 aftenmesse

i St. Olavs kirke, Oslo, etter *slavisk-bysantinsk ritus*.
Celebrant: *Pater Michaëas, O.M.Cap.*

St. Olavs kirkes kor,
ledet av kantor ved den bysantinsk-katolske kirke i Amsterdam.

Messens tekst vil foreligge i norsk oversettelse.
Den hellige kommunion vil bli utdelt under begge skikkelser.
(Fast føde må ikke inntas etter kl. 17.30.)

ADGANG FOR ALLE BEGGE KVELDER.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes	} Bergen
Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstre-	
nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hammer-
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Hønefoss
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Trondheim
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

TAKK

for kontingent som stadig kommer inn.
Men vennligst husk tydelig navn og adr.
på talongen hvis den sendes vår post-
girokonto nr. 159 86. (Innenl. kr. 18.—,
utl. kr. 22.— for 1961.)

ST. OLAVS EKSP.
Akersv. 5, Oslo

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 10. mars
kl. 19 i St. Hallvard kirke.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent alle hverdager
kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 5. MARS (3. søndag i fasten):
Ep. Efes. 5, 1—9. Ev. Luk. 11, 14—28.

Samtlige ukedager: Ferialdager.

SØNDAG 12. MARS (4. søndag i fasten
— Søndag Lætare): Ep. Gal. 4, 22—
31. Ev. Johs. 6, 1—15. Samtlige uke-
dager: Ferialdager.

SØNDAG 19. MARS (Pasjonsøndag):
Ep. Hebr. 9, 11—15. Ev. Johs. 8, 46—
59. Mandag: Josef, Jesu pleiefar. Tirs-
dag, onsdag, torsdag og fredag: Feri-
aldager. Lørdag: Maria budskapsdag.

SØNDAG 26. MARS (Palmesøndag): Ep.
Filipp. 2, 5—11. Ev. Lidelseshistorien
iflg. Mattheus (26, 1—75; 27, 1—66).

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> ,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	8.30	9.45 m. eng. pr.
<i>St. Hallvards kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11949		10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> ,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegår- den tlf. 21214	19.00	
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 3066		11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gannes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 159 86.

LA OSS FÅ FREDSBRIGADER!

De gledelige nyheters tid er ikke definitivt forbi, skal vi våge å tro en pressemelding: Vår hjelp til utviklingslandene er i ferd med å gå inn i et nytt stadium. Et regjeringsutvalg legger i disse dager siste hånd på en rapport, der det vil bli foreslått at denne hjelpen økes fra de fattige ca. ti millioner årlig vi hittil har funnet å kunne avse, til ca. hundre millioner. Med andre ord: Det begynner å smake av fugl!

Vi finner så megen desto større grunn til å glede oss over dette, som vi — fra vår meget beskjedne plass i en bred opinion — mer enn én gang har pekt på nødvendigheten nettopp av en slik økning. Vi har syntes at det var, ikke bare et uavviselig politisk krav, men en elementær kristenplikt at vi bragte den del av vår innsats i det internasjonale samarbeid som kan regnes i penger, opp på et helt annet nivå enn det vi hittil har regnet med; vi har ment at det blir ingen fred uten at vi bygger freden.

Men penger er ikke alt. Et dobbelt problem knytter seg til enhver rent materiell bistand: Hvordan unngå at vår hjelp får karakteren av almisse? Og hvordan sikre at bidragene virkelig blir brukt effektivt, brukt konstruktivt, og ikke forsvinner i tomme tiltak og korrupsjon? Med andre ord: Det er også et spørsmål om menneskelig kontakt.

Dette problemet har ikke minst amerikanerne fått føle. Hundrevis av millioner dollars er gått tapt i meningsløse prosjekter og uttallige mellommenns lommer, mens den hjelpen som tross alt kom frem, vel nådde befolkningens hånd og munn, men ikke dens hjerte. Dette er sikkert bakgrunnen for det prosjektet president Kennedy lanserte allerede under valgkampanjen, og som han siden har tatt de første skritt til å realisere: Planen om å opprette fredsbrigader.

Også her i Norge har imidlertid tilsvarende tanker begynt å finne grobunn. To offentlige møter ble holdt om saken i Oslo i november i fjor, og et arbeidsutvalg ble nedsatt. Dets resultater er selvfølgelig ennå begrensede og foreløbige. Men dersom de nye bevilgningene blir en realitet, er saken intet mindre enn brennende aktuell.

Hva går den så ut på, i praksis? Fredsbrigadens formål er i siste omgang å bidra til varig avspenning gjennom å skape gjensidig vennskap og respekt nasjonene imellom. Men det virkeliggjøres selvfølgelig gjennom konkret innsats av forskjellig art. Grovt skissert kan

fredsbrigadens oppgaver tenkes på tre ulike felter: 1) Innsats til fordel for den tekniske, økonomiske og kulturelle utvikling av et område. 2) Innsats i katastroferammede områder. 3) Selv i konfliktsituasjoner, i områder med akutt spenning, kan det tenkes at et «fredskorps» kan være en effektiv bølgedemper, og hindre at væpnet konflikt i større omfang bryter ut.

Hvem skulle da disse fredsbrigadene bestå av?

Det ligger for det første nær å tenke på militærnektene. De har lenge hatt legal status i vårt samfunn og er blitt satt inn i sivilt arbeid. Men selvfølgelig ville det være atskillig mer tilfredsstillende, både for dem og for samfunnet, om de fikk utføre et arbeid som ga deres protest en positiv karakter, og lot den bli en direkte innsats for freden. På den annen side er det imidlertid klart at hva man først og fremst trenger, er folk som kan et fag, «eksperter», av forskjellige slag. Det er da heller ingen grunn til å basere seg på militærnektene alene. Der burde gis anledning til å søke opptagelse i fredsbrigadene allerede ved sesjon, på samme måte som man søker til militære spesialkorps. Kvinner måtte også få adgang til å melde seg. Tjenesten måtte være såpass krevende at den ikke fristet andre enn slike som virkelig er rede til å gjøre en innsats; likeledes ville den, også på grunn av sin karakter, måtte være noe lengre enn alminnelig militærtjeneste: To år måtte vel betraktes som minimum, dersom det skulle bli tid til den nødvendige spesialtrening og en innsats som monnet. Et slikt korps måtte også få de nødvendige pengemidler i ryggen. — Med de nye bevilgningene på trappene skulle ikke dette være noen utopi. Endelig vil det sannsynligvis være en fordel at et slikt korps kan settes inn i FN's regi — for å fjerne hver skygge av mistanke om kolonialisme eller almissegivning.

Slik utfyllt med mennesker av god vilje, vil det virkelig kunne bli mening og gagn i vår utenlandshjelp. Vi ville da for det første kunne ha et team «eksperter» — agronomer, ingeniører, lærere, medisinsk personale.

Fredsbrigader — en gradvis avvikling av dette?

DR. BORGHILD KRANE

For mange av oss står dr. Borghild Krane som den selvkrevne sjelelege. Fullt så selvkrevent virker det imidlertid ikke når en ser på hennes rulleblad, som vi selv har gått bort og gjort det i jubileumsboken «Studentene fra 1924» (selv gir hun bare nødtvungent minimale opplysninger om seg selv!). Etter artium i sin barndoms Tromsø, som ennå krever sin rett i dette nordlandske tonefall vi søringer finner så nøkternt-skeptisk, ga hun seg ut på en vandring som bare ad sprang og omveier førte til psykiatrien:

Hun er biblioteksutdannet ved Columbia University School of Library Service i New York.

Hun har vært innom filologien og har en eksamen i samisk sprog!

Hun har vært assistent og bibliotekar ved Etnografisk Museum.

Hun har utgitt romaner, noveller og en studie over «Amalie Skram og kvinnens problem», samt bidratt med artikler til dagspressen.

Men det er lege hun er: Borghild Krane er cand. med. fra 1941, godkjent som spesialist i psykiatri 1950 og har siden 1952 drevet psykiatrisk privatpraksis i Oslo.

Borghild Krane ble opptatt i Den katolske kirke i 1931.

I dette intervjuet gir hun noen nærliggende, men ofte glemte råd og opplysninger i spørsmål som er sørgelig aktuelle for så mange av oss, i hjemmet eller på arbeidsplassen, og som har en dypt menneskelig innebyrd.

DET NERV

EN SAMTALE MED DR.

Forstår vi egentlig de nervøse? I en oppjaget og angstfylt tid, da mange mennesker i våre omgivelser lider under psykisk overbelastning er det et spørsmål vi ikke bør ta lett på. Nå er dr. Borghild Krane snar til å understreke at en skal være forsiktig med håndfast å tale om «de nervøse» som enslags aparte unntagelsesmennesker. Nervøse reaksjoner er almenmenneskelige og naturlige — de svarer til en felleserfaring i menneskelivet.

Det underlige er at dét ikke uten videre gjør oss særlig forståelsesfulle overfor mennesker hvis nervøse reaksjoner tar urimelige dimensjoner og blir en lidelse. Alle har vi sittet angst ved et eksamensbord eller famlet febrilsk i et manuskript vi skulle foredra — den første gang. I alle menneskeliv er der ting som nå er rutine, men engang — den første gang — var angstbetont. Forstørret vi den følelsen adskillige ganger og gjør den kronisk — da får vi en viss idé om hva det er «de nervøse» går og bærer på. Men svikter ikke ofte den forståelsen? Det er det første spørsmålet vi stiller psykiateren.

— Jo, de nervøse blir ofte misforstått og stillet i særklasse, svarer Borghild Krane. Det gjelder såmenn ikke bare familiemiljøet. Se på våre ypperlige trygdekasser. Adgangen til å søke spesialistbehandling utenfor sykehus for en kronisk nervøs sykdom er håndfast begrenset — før til 20 behandlingstimer, nå øket til 40, for hele ens liv. Ingen annen ambulant spesialistbehandling er slik begrenset. En ting er at disse sykdommer ofte vanskelig lar seg føre frem til full helbredelse, at det ofte må bli tale om mere av en støtteterapi — altså hjelp til å bære lidelsen. Men det er også noe samfunnet må ta seg av, dersom vi skal ha full omsorg for de syke. En annen ting er at disse særlige sykdommer underlig nok er pakket inn i en slags dårlig samvittighet som ytrer seg som mistro til deres faktiske realitet, uvilje til å akseptere dem som reelle sykdommer.

— Et eksempel?

— Vår nyeste trygdlov, som trådte ikraft 1.1.1961, knytter begrepet «ufør» — i betydning varig arbeidsudyktig — til påvisning av «objektivt registrerbare» tegn på sykdom. Det synes jeg angir tendensen. For hva er objektivt registerbart når det gjelder de nervøse sykdommer? Og denne merkelige tendens til skepsis overfor nervøs sykdom, forplanter seg nedover til de syke selv, gjør dem usikre med hensyn til det objektive i deres egne lidelser. Intet under om de har følelsen av at det ikke er «tiltatt» å være nervøs. Det er også typisk at nettopp disse lidelser lettere enn andre knyttes sammen med moralske

Av dem ville kanskje noen måtte lønnes — mens andre kanskje nettopp kunne få utsatt sin tjeneste til de hadde gjennomført sin utdannelse. Og så ville de være sekundært av en større gruppe av mindre spesialisert (skjønt vel neppe helt ufaglært) arbeidskraft, som kunne tjene som brobyggere mellom «ekspertene» og den ukyndige lokale befolkningen: Alt for ofte har man sett at det ikke lykkes å skape kontakt mellom disse to gruppene, og dermed heller ikke det miljø som trenges for at ekspertenes arbeid skal kunne bære frukt og få varige virkninger.

Vi alminnelige mennesker har helst inntrykk av at vi står fullstendig maktesløse i den store maktkampen, og vi skyver ansvaret fra oss. Våre fredsbrigader vil kunne få en mektig virkning nettopp i retning av å krystallisere hele folkets fredsvilje. Med utviklingshjelpen i ryggen og båret av et helt folks aktive sympati kan de bli det sterkeste våpen som ennå er stilt i fredens tjeneste. Vi håper og venter at våre myndigheter snarest vil ta opp denne saken for alt den er verd!

EG.

ØSE SINN

BORGHILD KRANE

reaksjoner — med tanker om skyld og selvforskyldt elendighet. Det blir ofte en ond sirkel.

DE NERVØSE OG VI

— Er ikke også de nærmeste ofte med og gjør galt verre, i velmente forsøk på å «stramme opp» nervøse til å «ta seg sammen» — ut over deres faktiske krefter?

— Det er selvfølgelig alltid farlig å appellere til et overskudd som ikke finnes — det kan bare føre til større motløshet. Men på den annen side er det rettferdig å minne om to ting. Den første er at sterkt nervøse mennesker som regel er en påkjønning for omgivelsene, selvom de selv har det verst. Den andre er at det kan være en gunstig stimulans når en i det rette øyeblikk og med virkelig dekning for sine ord sier: «Du kan hvis du vil» eller «dette er noe du må forsøke å ta og bære med fatning og tålmod». En må være elastisk og åpen for overraskelser og omstillinger i omgangen med nervøse. Og grunninnstillingen må jo være, at en nervøs lidelse er noe så plagsomt for den syke selv at det er meningsløst å tro at han eller hun frivillig fastholder sine angstforestillinger og reaksjoner — enda så komplett ubegrunnet som de kan virke på oss andre, på friske mennesker. Forøvrig — «friske»? Grensene mellom normal og sykkelig nervøsitet er ikke skarpe.

— Hvordan forholder det seg med nervøsitet og religiøs liv, dr. Krane?

— Det er klart at en religiøs overbevisning i seg selv er en hjelp til å bære prøvelser — også nervøse, og til å løse konflikter. Men også her er der fare for misforståelser: Nettopp de nervøse forvirres så ofte i sin forståelse av hva religion er for noe.

— Det lyder spennende. Et eksempel?

— Ja. Hvor mange nervøse hører ikke slektninger eller venner si, som enslags bebreidelse: «Hvordan kan du være deprimert eller opprevet, du som er et troende menneske, som «har ditt på det tørre». Og mange nervøse går selv inn på denne misforståelsen: Altså må der være noe i veien med min religion, med min tro. Jeg «svikter» religiøst.

Dette bunner i en slags «effektivitets-oppfatning» av hva tro og religiøs overbevisning egentlig er. Å tro skulle etter dette bety å ha det «godt med Gud» — og følgelig godt i det hele tatt. Det er jo en grunn og forfeilet kristendomsforståelse — vel?

— Selvfølgelig. Men hvor er den positive faktor?

— Det er, såvidt jeg kan se, selve troen, som er en hjelp til å bære lidelser. Legger vi derimot opp et slags perfektjonistisk mønster for det kristne liv, uten ydmykhet og uten å bedømme hver enkelts muligheter, da havner vi i den moralistiske religiøsiteten som vel er en typisk moderne fristelse — vi overfører den almindelige beundring for ytre effektivitet også på troslivet, istedet for å akseptere vårt mål innenfor den absolutte avhengighet som et Gudsforhold alltid er, enten vi nå er psykisk svake eller psykisk sterke mennesker. I Gudsforholdet er maktesløsheten utgangspunktet for alle, også for de mest vitale overskuddsmennesker. Og mennesker — ikke minst nervøse — må bedømmes og må bedømme seg selv etter vilje og streben, ikke etter ytre oppnåelige resultater. For der er utrustningen så forskjellig.

EN FOLKESYKDOM?

— Har De inntrykk av at der er et stigende antall nervøse lidelser, dr. Krane?

— Det er i hvert fall sikkert at livet idag fører til en sterkt oppdrevet sensibilitet, en overfølsomhet som må betales. Vi bestormes av larm, av jag, av inntrykk. Vi har utviklet en form for menneskelig samliv der det er viktig å «være med» — fellesskapsopplevelsene betyr så meget at det føles urimelig hardt å falle utenfor gruppen. Så er jo dessuten folk idag mye mer bevisst sin nervøsitet enn før.

— Tror de at antallet egentlige sinnslidelser er øket, under presset av det moderne liv?

— Det tror jeg ikke. Det er den almindelige anspenning som er mer følbar, særlig under bytilværelsens slitasje. Den føler vi jo alle, og som sagt: Vi burde ha fantasi nok til å forstå de psykisk overbelastede ut fra vår egen erfaring av hvor plagsom den kan være. Vi må bare multiplisere den med hundre!

Men slitasje er nå engang noe selvfølgelig her i livet, og derfor noe vi må avfinne oss med. Tilværelsen blir aldri fri for bekymringer. Tillater vi at dette gir oss en kronisk utilfredshetsfølelse, at vi har gått glipp av en harmoni som ikke er av denne verden, da er vi jo bare glidd inn i en virkelighetsfjern og helt ufruktbar livsholdning. En psykisk sunn person kan vel overhodet ikke defineres — alle tilpasser vi oss livet som vi kan, mer eller mindre vellykket, og noe nevrotisk er der i alle mennesker.

NERVØSITET OG SJELESORG

— Mange mener at sjelesorgen kan hjelpe de nervøse. Hva mener De om det, dr. Krane?

— For det første tror jeg adskillige nervøse føler behov for sjelesorg, men savner tiltaket. De nervøse er jo som regel mennesker med kontaktvanskeligheter samtidig som de har stort kontaktbehov. Oftest har de en høyt utviklet nærtagenhet og er redd for å være til bryderi. Og det er synd om slike utenforliggende hindringer kommer i veien for sjelesorg som kunne avhjelpe angst og skyld-

Om bønnens ulike former

AV BISKOP JOHS. RÜTH'S HYRDEBREV

Trondheimsbispen Mgr. J. Rùth.

I sitt hyrdebrev for fasten 1961 tar den apostoliske vikar for Midt-Norge for seg bønnens vesen og uttrykk. Han tar sitt utgangspunkt i en sivilisasjon som «sender raketter og romskip og mennesker ut i himmelrommet — og klarer allikevel ikke å gjøre menneskene her på jorden gladere og lykkeligere og tryggere. Tvertimot, aldri før har livet vært i den grad preget av angst, angst og atter angst som idag».

Her er det at en fornyelse av bønnens liv fortøner seg som et svar på mange av vår problemer. Den kristne må ikke forestille seg at han kan leve ut fra noe mindre enn den organiske enhet med den levende Kristus som bønner gir ham: «Likesom en gren ikke kan bære frukt av seg selv, men bare når den er organisk forbundet med treets stamme, slik må vi være organisk forbundet med Kristus, hvis vi med alle våre fremskritt på vitenskapens og teknikkens område vil nå frem til en varig trygghet og et lykkelig samliv i kjærlighetens ånd.»

Mgr. Rùth understreker dernest bønnens mening og nødvendighet for et fullbåret menneskeliv, og behandler så de ulike former for bønn — i et avsnitt som vi her gjengir til særlig eftertanke, i en tid av kirkeåret da Kirken innbyr til fordyppelse og fornyelse av vårt åndelige liv.

Bønnens vesentlige oppgave er alltid den samme — nemlig den å opprettholde vår levende kontakt med Gud. Men dette kan skje på forskjellige måter. Vi skjeller f. eks. mellom den betraktende og den muntlige bønn. Den betraktende bønn er «sjelens ordløse samtale med Gud» eller «sjelens tause lytten til Hans røst», mens vi i våre muntlige bønner taler med Gud — enten med våre egne ord eller med bønneformler som andre har forfattet.

Til tross for denne forskjell hører disse to former sammen som legeme og sjel. Alle våre muntlige bønner må nemlig ha sitt utspring i vår indre bønn. Ellers blir de til sjelløs plapring. Og på den annen side er våre muntlige bønner en utmerket hjelp for sjelens ordløse samtale med Gud.

Den beste måte å be våre muntlige bønner på, er utvilsomt den at vi taler til Gud med våre egne ord. Men det er ikke alltid lett. For nettopp under bønner blir vi ofte mest plaget av adspredende tanker. Er vi ikke frivillig adspredt, men gjør vårt beste for å samle oss, da kan en slik bønn, som koster anstrengelse, være Gud mer velbehagelig enn en bønn som går lett fra hjerte, fordi vi har en umiddelbar følelse av Guds nærvær. Ja — selv om vi lider av en indre tomhet, som gjør det nesten umulig for oss å tale med Gud, så kan våre bønner allikevel være gode. Da den store eneboer Antonius en gang hadde opp-

levet en slik tomhet — så trøstesløs og gold som den egyptiske sandørken han levet i, spurte Han Gud: «Hvor har du vært i de dager?» Og han fikk svar: «Nærmere deg enn noensinne.»

Men når vi simpelthen ikke klarer å bringe et ord frem fra vårt eget hjerte, da har vi jo ypperlige bønneformler, som kan hjelpe oss på en utmerket måte. Jeg anbefaler dere på det varmeste å ta vår bønnebok med hver gang dere går i kirken. I denne bønneboken finner dere bønner for alle deres anliggender — og verdifulle bønner, som er tatt fra den Hellige Skrift og kirkefedrenes verker. De er ikke søtladne og sentimentale og forutsetter ikke slike følelser som et åndelig sunt menneske ikke kan ha.

Når vi bruker disse bønneformler, skal vi alltid gjøre det slik at deres tanker blir vår eiendom — dvs. at vi i den grad skal fordype oss i dem at vårt hjerte er med i de ord som vi leser eller uttaler. Ellers gjelder det også for oss det profeten Isajas har sagt: «Dette folk ærer meg med leppene, men deres hjerte er langt fra meg» (Is. 29, 13).

Og så må vi også være oppmerksomme på Kristi advarsel: «Når dere ber, skal dere ikke bruke mange ord som hedningene gjør. De tror nemlig at de blir bønhørt for ordenes skyld. Derfor skal dere ikke ligne dem. Deres Fader vet jo hva dere trenger, før dere ber» (Mt. 6, 7).

følelse som har religiøs bakgrunn. Men den manifesterede nevrotiske angst lar seg ikke uten videre behandle med sjelesorg, her ligger jo ofte konfliktene så dypt at de først langsomt kan bringes opp på bevissthetens plan.

— Hvordan ser norske psykiatere på sjelesorgen?

— Det er det ikke så lett å svare helt presist på. Jeg skulle anta at vi kan dele dem i tre grupper. Et mindretall tar den direkte i sin tjeneste ut fra en kristen inspirasjon. Et annet mindretall avskriver den som direkte skadelig. Det store flertall inntar trolig en svært objektiv holdning, og godtar den som et brukbart hjelpemiddel i mange tilfelle.

— Hva synes De selv?

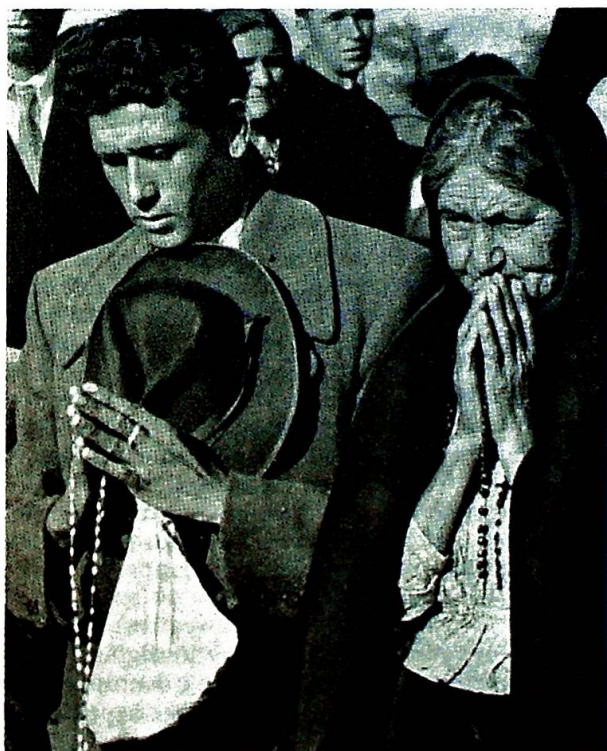
— Selvfølgelig må vi se de nervøse, som alle andre medmennesker, i nestekjærlighetens perspektiv. Å hjelpe dem betyr jo at vi frigjør dem og gir dem selvstendigheten tilbake, eller ihvertfall — og svært ofte må vi nøye oss med det — at vi støtter opp om dem så de kan bære sin byrde med frimodighet. Vi må inngi de nervøse trygghet til å tillate seg å være nervøse — det er ingen skam. Hva mere er — det medmenneskelige fellesskap må bli så rommelig at de nervøse føler seg opptatt i dette fellesskap — ikke utenfor det. Det nervøse medmenneske må ikke sees på som en minusvariant. I sin sensible nærtagenhet rommer nettopp det nervøse sinn mange av de, menneskelige sett, fineste egenskaper i forsterket grad.

— Kristus vil opplagt ikke si at våre bønner skal være så korte som mulig. Nei, kjære venner, Han vil si: det viktigste ved alle deres bønner er at dere løfter deres hjerte til Gud. I stedet for å lese flere bønneformler er det derfor mang en gang bedre å lese bare én, idet vi stanser når vi blir grepet av en tanke — og fordyper oss i den ved en andaktsfull betraktning. Da blir våre muntlige bønner med ett vår indre bønn — og vi får erfare hvor sant det er det professor Guardini sier: «En god bønneformel kan være for det indre menneske hva brødet er for den sultne — eller medisin for den syke — eller en blomst for den som tørker bort i den grå hverdag.»

Mange av våre bønneformer kommer jo fra Gud selv — og danner en del av Hans åpenbaring. Jeg tenker da ikke bare på Herrens bønn, men også på Marias lovsang, «Magnificat» — på englenes hilsen, «Hill deg full av nåde» — på salmene og på mange andre bibelord, som man kan kalle for skjulte bønner. Og så tenker jeg også på Kirkens liturgiske bønner. Selv om de ikke har den samme rang som Bibelens ord, så gir de oss allikevel vidunderlige muligheter til å omgås Gud.

Dermed kommer vi til en annen forskjell i bønnens former: den private og den liturgiske bønn. Forskjellen består deri at vi i våre private bønner kan følge vårt eget hjertes tilskyndelser, mens vi i våre liturgiske bønner skal åpne oss «for en annen impuls, som springer ut fra et mektig dyp — fra kirkens hjerte, som banker gjennom årtusener».

Den liturgiske bønn har sin dypeste rot i «De helliges samfunn» — d.v.s. i vårt felleskap med alle dem som lever i Kristus. Vi står jo ikke bare i et personlig forhold til Gud, men er samtidig også lemmer på Kristi mystiske legeme, som er Kirken. Dette vårt felleskap i Kristus er grunnen til at Kirkens liturgiske bønner har en annen karakter og andre uttrykksformer enn våre private bønner. De må være og er også faktisk så vide at de er tilgjengelige for alle — for enhver mennesketype, enhver tid og ethvert sted. De kan ikke ta hensyn til våre personlige følelser og stemninger, men bringer oss i kontakt med Gud ved hjelp av troens objektive sannhet.

Dette betyr for mange av våre tids mennesker en vanskelighet. Til en viss grad er vi jo alle påvirket av tidens subjektive innstilling — og føler oss derfor ofte mer tiltrukket av den frie og uformelle bønn, som helt spontant bryter frem fra et grepet hjerte. Men på den annen side er liturgiens upersonlige karakter også en stor fordel. Når Kristus sier: «Det er sannheten som skal frigjøre dere» (Joh. 8, 32), så er det jo nettopp Kirkens liturgi som lærer oss å leve vårt jordiske liv ut fra troens evige gyldige sannhet. Vi blir frigjort fra den egosentriske innstilling som våre private bønner så ofte er preget av. Vårt bønneliv blir rikere og mer allsidig.

Vårt personlige bønneliv er selvfølgelig en absolutt nødvendig forutsetning for å få del i de livsverdier som Kirkens liturgi kan gi oss. Og like nødvendig er det at vi elsker vår Kirke, som ikke er noe annet enn vårt felles liv i Kristus. Forstår vi det, da forstår vi også Kirkens språk — og ber dens evig gyldige bønner med en helt personlig hengivenhet til Gud.

Kristi ord: «Hvor to eller tre er forsamlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem,» gjelder forresten ikke bare for Kirkens liturgiske handlinger og bønner, men for alle våre felles bønner — for en felles aftenandakt i kirken, for en felles rosenkransbønn i familien osv. Om disse felles bønner kan man si at de ligger mellom den liturgiske og den private bønn. De holder seg heldigvis ofte til liturgiske tekster, men har allikevel en mer privat karakter enn selve liturgien. De kan derfor gi oss den riktige forståelse for den dype sammenheng som alle bønnens former har med hverandre. Disse forskjellige former står nemlig ikke uformidlet ved siden av hverandre, men er forbundet ved mangfoldige relasjoner. Selv om vi ber i vårt lønnekammer, så skal vi allikevel føle oss som et lem av den bedende Kirke. Våre felles bønner må alltid være en personlig bønn. Og våre betraktende og muntlige bønner må gjensidig bære hverandre. I all sin rikdom er bønnens forskjellige former ikke noe annet enn livsytringer av det ene og samme kristne bønneliv som er hele vår personlighets frie tilslutning til Gud i kraft av Kristi nåde.

Aktuelle bøker og grammofonplater om Østens kirke:

Donald Attwater: St. John Chrysostom, Pastor and Preacher, utk. 1959	ib. kr. 22.—
Johannes Madey: Der abendländische Katholik und die Kirche des Ostens, 1960	hf. » 5.70
Die Liturgien der Ostkirche, billedverk	» 20.15
Liturgie roumaine de St. Jean Chrysostome, Messeliturgen på, 30 cm. gram.plate	» 35.—
Russisk kirkemusikk. Fra messen i den russisk-ortodokse kirke i Paris, 25 cm. gram.plate	» 28.—
Vêpres et Matines, liturgisk sang fra ortodokse klostre, 30 cm. plate	» 35.—
Langfredag i St.-Julien -le-Pauvre, Paris, 25 cm. plate	» 25.—
Athos, enestående billedverk med plate fra munkesamfunnet ved Egeerhavet	» 73.50

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL
Akersv. 5, Oslo - Tlf. 42 37 43

Menneskeheten er som et sykt legeme dekket av sår, hvor blodet sirkulerer med stor vanskelighet, fordi individene, klassene, folkene, hårdnakket vedblir å leve adskilt, uten samkvem med hverandre. Og følgene blir sammensvergelses, hat, kamp, ødeleggelses.

Men denne natt som verden nå gjennomlever viser også klare tegn på en morgenrøde, på en ny dag hvor en ny og strålende sol kommer til å lyse og varme.

Pave Pius XII i sitt påskebudskap 1957.

TIL BYZANTINSK MESSE

Som tidligere nevnt feires det 12. mars byzantinsk messe i Oslo. Ganske visst må det gjøres i et «romersk» kirkerom — uten ikonostas. Men forøvrig blir det et autentisk møte med en rik og dypt religiøs liturgi hvis hovedtrekk her kort beskrives.

De fleste katolske kristne i Vesten er nok klar over at det finnes flere liturgier innen Kirken enn deres egen latinske, romerske. Men relativt få er de som innses rekkevidden av dette. For de fleste er den latinske liturgien det «normale», og så kommer de østerlandske liturgiene som tålte kuriositeter, overlevninger fra en svunnen tid, som er bestemt til å forsvinne. Men da glemmer de én ting: At enhet ikke betyr uniformitet; at katolisitet tvertimot betyr «enhet i mangfoldet». De østerlandske liturgier, underlig fremmedartede som de kan virke på en vesterlending, har ikke desto mindre nøyaktig den samme livets rett som den romerske.

Blant dem inntar allikevel den såkalte *byzantinske* liturgien en særstilling — fordi det er den som blir benyttet av langt de fleste «orientalske» kristne, enten de kaller seg ortodokse (skismatikerne) eller katolikker. Denne liturgien benytter seg tradisjonelt av landets sprog. Dens to hovedsprog er kirkeslavisk (et slags oldrussisk) og oldgresk. Men ellers feires den på alle mulige sprog — blant annet mer og mer på engelsk og spansk (av innvandrere i Nord- og Sør-Amerika).

Alle disse liturgiene har det vesentlige felles — nemlig en innledende del, der skriftlesningen er det vesentlige, og en hoveddel, der prefasjon og kanonbønn, med konsekrasjon og kommunion, danner midtpunktet. Men dette hovedmønsteret er så utført i en hel rekke varianter.

Den romerske liturgien er til det ytterste knapp og

konsis. Det er en av grunnene til at den ikke er lett å overføre til noe nutidssprog. I den byzantinske liturgien møter vi tvertimot allerede noe av Orientens overdådighet, både i seremoniens utfoldelse og i uttrykksmåten — og den er vanskelig overførbar til våre breddegrader av den grunn. Den romerske liturgien virker på en orientaler tørr, prosaisk, fornuftspreget. Først hans egen liturgi forekommer ham å ha den rette respekt for *mysteriet*. Denne understrekningen av det mysteriøse møter oss allerede i det samme vi trer inn i en byzantinsk kirke: Alteret er skjult for våre øyne av en korskranke, dekket med helgenbilder (og som derfor kalles *ikonostasis*, billedvegg). De minner den troende om at han gjennom feiringen av den hellige liturgi allerede i en viss forstand er flyttet over i evigheten — jorden forvandles og får et mysteriøst gjenskjær av himmelen; i gudstjenesten er han

OM FASTETIDENS LITURGI

«*L ex orandi, lex credendi*» heter et gammelt katolsk ord: Bønnens rettesnor er også troens. Kirkens tradisjonelle bønn, liturgien, har et så dypt tankeinnhold at den blir vår beste lærer i troen, en lærer som ikke taler skolens og håndbøkens tørre sprog, men appellerer til hele vårt vesen, — forstand og hjerte, fornuft og fantasi. Går vi i liturgiens skole, kan vi være trygge på å møte alle vår tros viktigste realiteter. Fremforalt er Faste- og Påskeliturgiens tekster egnet til å minne oss om hva kristendom er, bedre enn all verdens religiøse litteratur kan gjøre det. Vil vi for eksempel høre Kirkens — eller retttere sagt Guds — bedømmelse av mennesket, og vil vi vite og føle hva en kristen humanisme egentlig hviler på, så kommer vi vel aldri noensinne til å høre en mesterligere fremstilling enn den som rommes i Askeonsdagens tekster, både ved askevigsel og ved messen. Mens vi mottar askekorset på pannen, uttales vår dom: Kom ihu, å menneske, at du er støv, og at til støvet skal du vende tilbake! Men så følger messens forsonende inngangsvers: «Du forbarmer deg over alle, Herre, og hater intet av det du har skapt — du synes

ikke å se menneskenes synder når de omvender seg, og er dem nådig. For du er Herren vår Gud».

For en meningsfylde og for en visdom i disse ordene — og i selve sammensetningen av dem! Så vet vi beskjed. Så har vi funnet vår plass — den plass som Gud selv har anvist oss: Mellom hovmotets og fortvilelsens avgrunner.

Nå er det ikke bare tekstene, men selve oppbygningen av de store liturgiske tider som bidrar til å forme hva vi kunne kalle det kristne *instinkt*. Og her er nettopp Fastetiden et meget talende eksempel. Vi må nemlig huske at Fastetiden henter hele sin mening fra selve Påskefesten, som den bare er en forberedelse til. I Påsken søker jo Kirken en indre fornyelse ved å minnes og ved å delta i dette mysterium: Jesu Kristi død og oppstandelse. Kjærligheten leder den til betraktning og sakramental deltagelse i Herrens smertefulle soning og hans seier over synden og døden. Og frukten av denne feiring blir da at vi skal dø fra synden og ferdes i et nytt liv — at vi opplever både Guds krav og Guds nåde på en klarere og dypere måte.

Død og oppstandelse, lidelse og herlighet, avstanden fra synden og deltagelse i den oppstandnes frihet — påskemysteriet rommer begge aspekter fordi det spenner over hele Kristi mysterium, og dermed

ett med den triumferende kirke, engler og helgener. Men samtidig skjermes ikonostas'en alteret, hvor den hellige handling fullbyrdes, for det profane blikk, og bare på visse punkter i messen slås den store dobbeldøren i midten, kongedøren, opp. Der inne forretter presten de hellige mysterier, mens det er overlatt til diakonen — som normalt hører hjemme i enhver byzantinsk messe — å holde folket i ånde, med oppfordringer til bønn, og praktiske anvisninger av forskjellig slag. Særlig karakteristiske for den byzantinske liturgien er de tallrike *litaniene*, som diakon og menighet (kor) ber vekselvis.

Det er også nettopp med et slikt litani gudstjenesten begynner. Diakonen (eller presten, om der ikke er noen diakon) synger:

I fred la oss be til Herren!

Og folket svarer: Herre, miskunn deg (*Kyrie eleison*, eller, på kirkeslavisk, *Gospodi pomilui*).

Så følger da litaniet med bønn om fred for hele kirken og for alle mennesker.

Nå følger to lovsanger (deler av salme 103 og salme 146), og dernest Saligprisningene fra Bergprekenen, sunget av kor og menighet. Så først nærmer tiden for skriftlesningen seg: Prest og diakon trer ut av kongedøren i prosesjon, med evangelieboken høyt hevet, og diakonen roper: «Visdom! Stå oppreist!» Ennå følger en epistelsalme og Trisagion (*Hellige Gud, Hellige Sterke, hellige Udødelige, miskunn deg over oss . . .*) og så endelig epistel og evangelium. Boken bæres inn igjen, og dørene lukkes.

Et nytt og lengere litani, for Kirken, for katekumene (som derefter før i tiden måtte forlate kirken) og for de troende danner overgangen til annen del, som innledes med den *store inngang* — offertorieprosesjonen, prest og diakon trer frem med de hellige kar dekket av et klæde, og imens synger koret den skønne *kherowikon*-hymnen, en oppfordring til å forberede hjerte og sinn på det store mysterium som allerede nærmer seg sin fullbyrdelse:

Vi som på mystisk vis representerer kjerubene, og for den livgivende Treenighet synger den trefold hellige hymne, la oss avlegge alle livets bekymringer, for å motta Altets konge, usynlig fulgt av engleskarer!

Men ennå skal trosbekjennelsen resiteres, og diakonen roper: «Dørene! Dørene!» — et minne fra den tid ingen utenforstående fikk ta del i troens mysterier, og dørene derfor ble vaktet. Først nå kan den hellige handling ta fatt. Diakonen roper: «La oss stå høvisk og med age, la oss akte på at vi frembærer det hellige offer i fred!» Så er vi på hjemlig grunn: Prefasjonen innledes, og Sanctus synges, derefter følger nesten umiddelbart konsekrasjonen. Mens hele resten av kanon bes stille, synges innstiftelsesordene høyt.

Kanonbønnene ender i en ihukommelse av alle helgener — der en entusiastisk digresjon til ære for jomfru Maria sunget av koret, minner om den orientalske kirkes store ærbødighet for henne — og tilsist: forbønner for hele Kirken. De munner ut i et nytt litani.

Derpå innleder Fadervår til kommunionstjenesten. Presten forbereder seg med stor andakt, en av de bønnene han ber er denne:

Gi meg idag del i din mystiske nattverd, du Guds Sønn; for jeg vil ikke avsløre ditt mysterium for dine fiender, og ikke gi deg et kyss som det Judas ga; men som røverer vil jeg si: Kom meg ihug, Herre, i ditt rike!

Kommunionen skjer som kjent under begge skikkelser; presten heller forsiktig med en skje brød dyppet i vin inn i nattverdgestens munn.

Som takksigelse synger koret:

Vi har sett det sanne lys, vi har mottatt den himmelske ånd, vi har funnet den sanne tro; den udelelige Treenighet tilber vi, for den har frelst oss!

Efter en avsluttende bønn foran Kristus-ikonen blir resten av nattverd-brødet — det som ikke er blitt konsakrert — utdelt. Velsignelsen blir gitt, og gudstjenesten er slutt, kanskje med en siste salme til utgang.

over hele den kristne tilværelse. Fastesøndagens liturgi gjenspeiler virkelig denne tosidighet, — den betoner vekselvis de to aspekter ved Påskemysteriet. På én søndag er det botens tema som er det fremherskende: Jesu lidelse og død blir innevarslet, og selv blir vi minnet om den kristne kamp vi må ta opp. Igjen blir vi stilt overfor Guds krav på våre liv. Den følgende søndag er det så Kristi *seier* som kommer sterkest frem: Vi får se de første glimt av den oppstandnes herlighet og hører fremfor alt om Guds gavmilde nåde.

Slik er det at vi på den *første fastesøndag* leser beretningen om Jesu fristelset i ørkenen — det vil si hans første kamp med den Onde, før det blodige gjen-syn ved korset. Legge merke til Lukas' slående ord: «Og Djevelen forlot Ham for en tid . . .» På denne samme første søndag blir da vi kristne minnet om kamp og motstand.

Annen fastesøndag kommer så beretningen om Jesu forklarelse på berget, som jo er en klar hentydning til hans oppstandelse og — for oss — en henvisning til Påskegleden og vårt indre livs fornyelse.

Tredje fastesøndag leser vi igjen om kamp, om Satans motangrep (Evangeliet). Mon ikke Kirken her vil innstille oss på bekjennelsen, på vårt påske-skriftemål? (« . . . og på den tid kastet Jesus en djevel ut, og den var stum!») I Oldtidens kirke var det jo på denne

tredje søndagen at de leste exorcismene over dåps-kandidatene og ba for deres renselse til Gud.

Men så *fjerde søndag* — Midtfaste. Igjen er vi i seierens og gledens tema: «Lætare Jerusalem». Tonen fra Påskens Alleluja høres et øyeblikk, og Kirken gleder seg ved tanken på at den snart igjen vil samles om Påskemåltidet (Evangeliet er om brødernes mangfoldiggjørelse).

Dernest følger *Pasjonssøndag*, som helt er viet Jesu lidelse, mens *Palmesøndag* igjen — med Jesu inntog i Jerusalem (Evighetens Konges inntog i Faderens rike!) — foregriper Påsken.

Disse bemerkninger er noe mer enn en kuriositet. De vil bare peke på Kirkens sans for helheten, minne om hvor omhyggelig den sørger for at vi virkelig følger og feirer Kristus i alle hans mysterier. I Kirken er der ingen fare for at vi skal glemme korset for oppstandelsen, eller omvendt — eller at vi skal glemme askesen for mystikken, den kristnes kamp for hvilen i Guds nåde. Det er en fullstendig og uavkortet kristendom vi lærer å leve i denne skole. Det er lett å skjønne, at et folk hvis religiøse liv utvikler seg under en slik veiledning, det vil bli et rett-troende folk — kjernesunt i sin kristendom.

Thomas Patfoort O. P.

FASTEPREKNER

- i St. Olavs Kirke, Oslo, hver søndag aften (12. mars unntatt) kl. 19 ved pater J. Boekema.
- i St. Hallwards Kirke hver søndag under høymessen kl. 11 ved pater A. Castricum.
Søndag 5. mars: «Be, og du skal få.»
Søndag 12. mars: «Hvorfor har du forlatt meg?»
- I St. Dominikus Kirke hver søndag aften kl. 19 (på fransk).
Søndag 5. mars: «Régénérés dans le même bain salutaire.»
Søndag 12. mars: «Nourris du même pain.»
Søndag 19. mars: «Abreuvéés du même esprit.»

ANDRE BEGIVENHETER

- Vi minner om at det *Midtfastesøndag* (12. mars) kl. 19.30 i St. Olavs Kirke blir feiret en aftenmesse etter slavisk-byzantinsk ritus, og henviser til artikkelen om dens liturgi i dette nr.

Dagen før, *lørdag 11. mars*, vil selebranten, den nederlandske kapusiner-pater *Michaeas* holde et orienterende foredrag om den bysantinske liturgi i Foreningslokalet, Akersveien 5. Pateren taler på tysk, men hans foredrag vil bli tolket. Den russisk-nederlandske kordirigent fru *van Oostrom-Schiller* vil underholde

med russiske folkeviser. Entréen til dette møte er kr. 2.—.

- Franciskushjelpen og St. Hallvard Kameratklubb innbyr alle interesserte til et møte i Restaurant «Grotten», Wergelandsveien 5, *onsdag 8. mars kl. 19.30*. Pater *Hallvard Rieber-Mohn* og politifullmektig *Trygve Tharaldsen* taler over emnet:

«ALKOHOLIKEREN — ET MEDMENNESKE»

Gratis adgang. Servering.

PÅSKERETRETT PÅ SYLLING 1961

Franciskanerne arrangerer en retrett i St. Hallwards Kloster, Sylling fra *tirsdag 28. mars til lørdag 1. april* (påskelørdag).

Retretten ledes av pater *W. Hertman*, OFM.

Det koster kr. 68.— å delta (kr. 17.— pr. dag). Innmeldelser med innmeldelsesgebyr kr. 25. — må være innsendt til den 12. mars.

Franciskushjelpen, Urtegt. 29, Oslo. Postgiro 8753, St. Hallvard sogneprestembede.

KATOLSK FORUM

Tirsdag 7. mars holder pastor *Knud Ballin* fra København sesongens siste foredrag om «KATOLISISMEN I SØR-AMERIKA».

PATER LE BRETON 60 ÅR

Den 18. mars, altså før vårt påskenor., som i år først foreligger lørdag før Palmesøndag, fyller dominikanerpater *François Le Breton* 60 år. Han er født i Croissantville i Normandie. Etter college og historiestudier ved Sorbonne trådte han i 1919 inn ved Séminaire Français i Rom, der han studerte i to år og tok graden *licencié* i filosofi ved Gregoriana-universitetet. Etter militærtjenesten trådte han inn i dominikanernes novisiat i Amiens, og fullførte sine filosofi- og teologistudier ved Le Saulchoir, som dengang lå i Belgia, og i Le Havre. I 1930 reiste han så til Norge, og det er hos oss at han siden har virket — med unntak for seks år under og etter siste krig. Før krigen var han et år kapellan på Hamar, men har ellers hele tiden vært knyttet til St. Dominikus Kloster i Oslo.

Krigsutbruddet i 1940 førte ham ut i en omskiftende tilværelse, først til Sverige, dernest hjem til Frankrike. I ett års tid ledet han et katolsk gymnasium i Vichy, dernest kom han til Korsika. I 1946 la han veien tilbake til Norge igjen, og her har han siden virket. Den lange arbeidsdag hos oss har gitt ham talløse gode venner både i hovedstaden og i de mange av våre sogn hvor han har vikariert for sogneprestene og der hans utrettelige og vennlige iver i prestegjerningen er blitt verdsatt. De glemmer ham neppe i sin forbønn på hans merkedag.

over til.

- det tenner ikke maken!

Paven ber for biskopene

Den 28. oktober 1960, etter å ha konsakrert åtte nye biskoper i Peterskirken, skrev pave Johannes XXIII nedenstående bønn, som nå foreligger i et vakkert facsimile-trykk og som pastor Peter Schindler har tillatt oss å gjengi fornorsket etter hans oversettelse. Fotoet over disse linjer viser Pave Johannes under et sykebesøk hos den kinesiske kardinal Tien, som ifjor ble hårdt skadet under en bilulykke.

Å Jesus, Du som i verden har tent en flamme der aldri skal slukne, gjør alle dem som Du har utvalgt til biskopverdigheten delaktige i ditt hjertes rikdommer.

Skjenk disse edelmodige sjeler som Du har tildelt fyllden av Ditt prestedømme den nåde å virke til Din ære i Din hellige Kirke, og still ved deres side stadig fler og fler nye og ivrige apostler for Ditt rike, til alle folkeslags frelse.

Herre, gi at folkene og nasjonene må trives i Din rike velsignelse, i en virksom fred og en uforstyrret som hviler på orden, så Din Kirke må kunne utvide sin frelsende gjerning mer og mer i våre dager.

«*Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic hereditati tuae. Et rege eos et extolle illos usque in aeternum*» (Herre, frels Ditt folk og velsign Din arvelodd. Og styr og oppretthold dem i all evighet.)

JOHANNES XXIII
Pave.

NYE BØKER

Hva er kjærlighet?

Erich Fromm: *Om kjærlighet (The Art of Loving)*. World Perspective Series. Oslo, Dreyer, 1960. 181 s.

Denne bok er ingen kristen bok. Den forfekter tvertom på avgjørende punkter synspunkter som går på tvers av kristendommens grunnleggende prinsipper. Som så ofte ellers i filosofiens historie, merker vi at en tenker som ikke blir veiledet av den jødisk-kristne tradisjon, betrakter troen på en personlig Gud bare som en etappe på vei mot en åndeligere og mer utviklet oppfatning av guddommen. Oldtidens tenkere ble mer og mer klar over at Gud må være én, men på samme tid ble deres gudsbilde mindre og mindre personlig, mens gudene på Olympos var personlige nok, men blottet for enhver åndelighet. Det er den jødisk-kristne tradisjon som, fordi den ble mottatt som en åpenbaring, lærte oss at Gud både er ren ånd og mer personlig enn mennesket noensinne kan drømme om å bli, ja, et menneske er personlig fordi det er skapt i Guds bilde og at åndens høyeste virkeliggjørelse er også det absolutt personlige.

Forlater man denne grunn, må mennesket, som høyeste virkeliggjørelse av det personlige, bli utviklingens siste mål, og da beskriver man, som Fromm gjør det (s. 109) menneskeslektens religiøse utvikling slik: «Fra den begynnende kjærlighet til Gud i form av en hjelpeløs binding til den moderlige guddom, via lydighetsforholdet til den faderlige guddom, frem til det modne stadium da Gud opphører å være en ytre makt, da mennesket har innforlivet i sitt eget vesen kjærlighetens og rettferdighetens prinsipper, da det er blitt ett med Gud, og til slutt til det stadium da mennesket bare taler om Gud i poetisk, symbolsk betydning.»

Forfatteren er helt fremmed for kristen tankegang på dette område, men det er for såvidt desto mer interessant å få bekreftet en gang til det som den katolske teologi alltid har hevdet: nemlig at kristne tenkere og teologer kan møtes med kjennere av den menneskelige natur i sin forståelse av mennesket. Den kristne tanke bygges ikke opp på ruinene etter menneskets mislykkede selverkjenning. Og man behøver ikke å kjenne Gud for å utforske den menneskelige natur, selv om det siste ord om mennesket ikke kan sies uten at Gud åpenbarer sine planer. Derfor er vi på ingen måte forundret over å være så hjertens enige med Fromm på avgjørende punkter, når han analyserer kjærlighetens vesen og dens desintegrering i vårt moderne vesterlandske samfunn. Vi kan ganske visst ikke følge Erich Fromm i alle hans konklusjoner, men derfor kan vi glede oss over mange av de sannheter han sier til vår samtid.

Det er en skjebnesvanger illusjon å tro at kjærligheten er noe som ikke behøver å læres, at det eneste problem altså skulle være å finne det riktige objekt. Kjærligheten er tvertom en kunst, og for å kunne utøve denne kunst må personligheten utvikle seg til et voksent stadium, den må frigjøres. Viktigere må det være for oss å bli i stand til å elske enn selv å bli elsket. Den moderne kapitalisme skaper en livsform som kaster sin skygge over kjærligheten slik som det moderne menneske oppfatter den og opplever den: resultatet bli «et velsmurt forhold mellom to mennesker som forblir fremmede for hverandre, som aldri kommer frem til et sentralt forhold, men behandler

BLIKK på TIDEN

RIKSRELIGIONSVERKET

■ «Dagbladet» har i sin «dustespalte» skapt et meget fornøylelig begrep: «amaterkirurg». Fullt så fornøylelig er ikke en annen størrelse som jevnlig gjør bladets spalter usikre: *amatørteologen*. Hans suffisane står nemlig i omvendt forhold til hans innsikt, og han forlanger — i motsetning til Fredrik Stabel's muntert bisarre personasjer — å bli tatt alvorlig. Det er ofte mye forlangt.

I Sauherad er et medlem av Jehovas Vitner blitt nektet begravelse fra sognekirken. Bortsett fra hva der kan ha forekommet av bryskhet og manglende tålsomhet når det gjaldt å finne en annen løsning, så er det visst bare innenfor noe så tvetydig og forvirrende som en statskirkeordning at en overhodet kan protestere mot det prinsipielt riktige i en slik avgjørelse. Kirkehuset er ikke noe lokale for et almen-religiøst riksreligionsverk, som «Dagbladet» (19. februar) redaksjonelt synes å ville ha det til. Mennesker som uttrykkelig stiller seg utenfor den kristne kirke og får et signert og stemplet dokument på at slik er deres overbevisning, gir selvfølgelig dermed også avkall på dens riter og kultsteder. Det går an å bli verdig begravd på annen måte — også i en norsk bygd.

Den avkristnede pressens ramaskrik i den anledning røber uvitenhet om hva en kirke er og hva den står for. Og ganske over gevinn er det når den kristne kirke frakjennes retten til å definere seg selv ut fra sin selvforståelse — hvem skulle ellers gjøre det? Justisminister Jens Haugland inntok et uklanderlig standpunkt, da han som svar på et spørsmål i Stortinget påberopte seg professor Einar Molland's klassifisering av Jehovas Vitner som et ikke-kristent samfunn. Hva det er — av tradisjon og bekjennelsesskrifter — som avgjør om et trossamfunn er kristent eller ikke, lar seg jo fastslå — det er ikke noe vilkårlig hemmelighetskremmeri. Man får gjøre seg den umake, midt i bråsinnet, å slå etter — det er ikke så lenge siden den viten

hverandre høflig og forsøker å få det til å gli best mulig» (s 116). En «égoïsme à deux» blir forvekslet med kjærlighet og intimitet. Fromm avslører videre den illusjon som er så utbredt idag at «hvis to mennesker lærer hvorledes de skal tilfredsstille hverandre seksuelt, vil de derved elske hverandre» (s. 118): «Det passet smukt inn i tidens generelle illusjoner å anta at bruken av den rette teknikk ikke bare var løsningen på industriens tekniske problemer, men på alle menneskelige problemer. Men slik forholder det seg ikke, tvertimot. Kjærlighet er ikke resultatet av adekvat seksuell tilfredsstillelse. Seksuell lykke — inklusive beherskelsen av den såkalte seksuelle teknikk — er tvertimot et resultat av kjærlighet.»

Det er av stor betydning for vår sivilisasjon at den litt etter hvert makter å gjenoppdage kjærlighetens sanne vesen, selv om det foreløpig blir ved hjelp av rent psykoanalytiske betraktninger, uten noen tilknytning til Guds åpenbaring. Nåden opphever jo ikke naturen: Denne bok bekrefter teologenes gamle lærdom og en undrer seg derfor ikke over å finne en katolsk tenker som Jacques Maritain blant medlemmene av redaksjonskomitéen for serien *World Perspective*: en slik tankegang harmonerer nemlig godt med hans thomistiske synspunkter.

A. R.

hørte til almindannelsen. Kanskje burde vi fremdeles vente å finne den i det minste hos folk som fører så store og bestemte ord i religiøse saker.

HARD ROMANTIKK

■ Oslo Kinematografer har riktig slått stort på: Den prisbelønte greske filmen «Aldri om søndagen» kommer samtidig på to premierekinoer, og store annonser kan fortelle at på de første 8 dagene har nærmere 50 000 mennesker sett den. «Aldri om søndagen» beretter om en gatepike i Pireus, og om en naiv amerikansk idealists forsøk på å «reformere» henne. Som filmverk er den glimrende laget — desto farligere blir dens forløyede påstand: At det er mulig å dekke over kynismen, kvinneforakten og fornedrelsen ved dette «yrket». Det kaller i det hele tatt på refleksjoner, dette, at i en tid som ellers er så hardkokt som vår, ser vi i film etter film bunnfallet innpakket i den huleste romantikk. Mannfolkdømmen om den «lykkelige»prostituerte tåler jo ikke noen konfrontasjon med virkeligheten. Og virkeligheten, den grå, avstumpede og uappetitelige virkelighet — er blant annet hva Frelsesarmeens sosialarbeide nylig fremla i en artikkel om den voksende gatetraffikk i Oslo. Elendighet er elendighet — i Pireus som i Oslo. På dette særlige området røber den såpass menneskeforakt og diskriminering av kvinnene at det fredelige blad med det aggressive navn «Krigsropet» har rett i å etterlyse en sannere målestokk:

«Som kjent forelå i England for en tid tilbake den såkalte Wolfenden-komiteens rapport, noe som førte til visse lovendringer i forbindelse med den stadig mer omseggripende prostitusjon — noe som igjen førte til at «gatetraffikken» mer og mer forsvant. I forbindelse med Wolfenden-komiteens rapport, offentliggjorde Frelserarmeens general, Wilfred Kitching, et dekrete hvor han ikke etterlot noen tvil om Frelserarmeens mening om prostitusjon (og homoseksualitet). I dette dekretet heter det bl. a.:

«Slik loven nå er, synes det som den har forskjellig moralsk målestokk for de to kjønn. Jeg er fullt klar over at det vil være vanskelig å idømme en mann som aksepterer en invitasjon, samme straff som en «profesjonell prostituert», men noe bør gjøres for å rette på det åpenbare mistorhold her. Jeg tror sikkert juristene vil være i stand til å lage de nødvendige lovforslag på dette punkt...»

Her er vi inne på et punkt som vi gjerne vil henlede også vårt lands myndigheter på. Noe av det mest forskrekkelige ved «traffikken» omkring Rådhus-strøket, synes oss nemlig å være den tilstrømning av interesserte partnere til de prostituerte, som man er vitne til. Bilister kjemmer strøket hver eneste kveld i håp om å finne et av disse gatens barn, og det er slike folk som sørger for at «traffikken» kan vedlikeholdes. Moralsk sett ligger de like langt nede som de prostituerte — her er ikke forskjell på «selger og kjøper», handelen er like skitten for begge parter. Men samfunnet reagerer ikke slik i dag — kvinnen blir på alle måter «fradømt» alt og trampet i søla med hard hæl, mens mannen fortsatt blir den aktede borger av samfunnet.

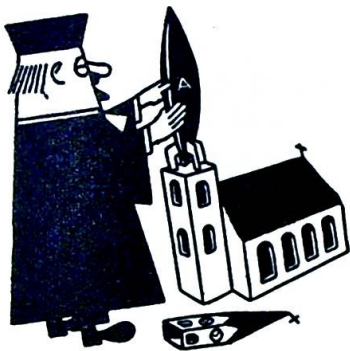
Vi håper at Oslo unngår å bli en by hvor prostituerte nærmest offentlig kan by seg fram — men i kampen mot prostitusjonen må våre myndigheter bli gitt våpen som også kan vendes mot dem som holder prostitusjonen ved like — besteborgere av ulike slag som er med om å trekke unge, ubefestede piker inn på et operasjonsområde som blir deres livs ulykke.»

BISKOPER OG ANDRE KRIMINELLE

■ Det er en underlig tid vi lever i — det ser sannelig ut som om den kristne kirke er på stormmarsj ut av spissborgerligheten. I Sør-Afrika-unionen har en fremragende og klartseende biskop, anglikaneren Ambrose Reeves, nettopp fått sin bok «The Agony of Apartheid» forbudt av regjeringen, som «negervennlig». I Øst-Tyskland er en annen biskop, lutheraneren dr. Kurt Scharf nettopp blitt valgt til leder for den evangeliske kirke der — i hans biskopelige *curriculum vitae* inngår blant annet at han i 1958 ble stilt for retten siktet for «valuta-

smugling». I begge de to tilfeller må oppføringen i strafferegisteret ubetinget betraktes som en anbefaling — det er nok å kaste et blikk på de myndigheter som er ansvarlige for den.

I disse dager har Oslo hatt et lynbesøk av en tredje kirkeleder av ryggrad og format — den over 80-årige lutherske Berlinerbiskopen dr. Otto Dibelius. I de fleste av landene bak jernteppet er det den katolske kirke som har måttet bære forfølgelsesens byrde og hete, og hundretalls rapporter om menn og metoder i denne kirkekamp gir oss et visst sammenligningsgrunnlag. På denne bakgrunn tegner dr. Dibelius seg som en av de virkelig fryktløse og urokkelige kristne profiler i vår tid. Hans uredde revisjon av tysk lutherdoms tradisjonelle undergivenhet overfor statsmakten, har vakt strid også blant hans egne. Men i det vesentlige vet alle hvem og hva han er, og ærer ham for det — i og utenfor hans eget trossamfunn. Kommunistene har òg også tatt mål av ham og skjønt at her var en klippe, og har forgjeves søkt å smusse ham til — som med den hatske karikaturen vi her gjengir.

«I øst-tysk presse», skriver «Vår Kirke», «er han verdens mest utskjelt mann. Det har ikke vært noen grense for uanstendigheter i angrepene på ham. Og det har ikke vært noen stans. Selv sa han om dette ganske rolig at de øst-tyske propagandister hadde lært av Goebbels: hvis man ville angripe en sak, måtte man finne en egnet representant for den og sjikanere ham sent og tidlig.»

Det ser ikke ut som om hverken tyskere eller andre biter på hetspropagandaens grove agn én gang til.

MED FEIL ADRESSE

■ Sinte trøndere skal ikke være gode å komme ut for. Men mon ikke noen energisk protesterende protestanter i Egge i Nord-Trøndelag gir sitt sinne en feil og ganske urettferdig adresse? Skal vi dømme etter dagspressen der oppe (andre informasjoner savner vi faktisk), så er saken den, at det apostoliske vikariat for Midt-Norge har fått tilsagn, enda til ved kongelig resolusjon, på å få kjøpe eller leie 7 mål av fylkesmannstomten i Eggelia, som er statseiendom, med henblikk på å reise et syke- og pleiehjem, søsterbolig og kirke. Det er vel egentlig ikke nettopp hva en forstår ved «onde planer».

Dersom Egge kommune mener seg uspurt av Staten og synes at riksmyndighetene har tatt lite hensyn til det lokale selv-

styres interesser, er det jo forklarlig at der sies fra. Men dét er i tilfelle en administrativ sak mellom to offentlige instanser. Smålig synes vi det virker, når det dårlige humør, i et språk som oser av intoleranse og uvennlighet, går ut over den lovlige og sakesløse kjøper, som det skjer i Venstres og Senterpartiets fellesorgan «Trønder-Avisa» (13. februar). Vi er heller ikke vant med at syke- og pleiehjemsinstitusjonene i norske landkommuner er så overdådig utbygget, at det kan være sømmelig å tale med arroganse og antipati om tiltak som faktisk avhjelper et medisinsk behov, uten å koste myndighetene en øre:

«Forøvrig er det forbausende at den romersk-katolske kirke vil bruke midler til å reise sykehjem m. v. ved Steinkjer — ettersom forholdene på dette felt er langt, langt dårligere i de katolske land. Hvis hensikten er å hjelpe, ville det nok være mer kristelig om man hjalp der det trengtes mest. Dette syn burde deles av den romersk-katolske kirke for Mellom-Norge, som siden 1931 har vært stillet direkte under kongregasjonen for propaganda i Roma — og som derfor må ha god anledning til å gjøre sitt syn gjeldende på sentralt hold.»

Ifølge Vatikanets egne statistiske opplysninger administrerer katolske institusjoner uten stans pleie og hjelp til mellom 15 og 20 millioner nødstedte mennesker, verden over. Det er et stort og det er et lite tall — stort når vi tenker på at dette er frivillig gave og innsats, ikke bare av midler, men av hele liv og kall i sykehusenes tjeneste. Men det er, og vil alltid måtte forbli, et lite tall i forhold til summen av menneskelig lidelse og nød. Vi har såmenn vår part av smerten her i landet også, velferdsstaten til tross. Det turde være lite overveiet og småskårent tenkt, dersom noen mener seg forulempet ved at den katolske kirke også i vårt land vil la forkynnelse og barmhjertighetsarbeide gå hånd i hånd. Det er nemlig en sak som har dypere perspektiver enn ergrelse over et motekjøp.

Frater Candidus.

Nåden gjør oss sterk, men den lar oss frie. Friheten, det er å være sterk nok til ikke å ferdes annet steds enn i det gode.

*
Friheten, det er evnen til å kunne bli alt det vi skulle være.

*
Jeg glemmer fortiden. God eller dårlig — jeg glemmer den. Med fortiden kan vi ingenting gjøre. Jeg har ikke grepet Kristus slik som Han har grepet meg. Jeg sier som Paulus: Jeg streber hen mot det. Den beste bot, det er ikke de unyttige beklagelser over det forgangne, men å forsøke å bli fullkommen.

*
«Gå inn til din Herres glede»: Det må være en på én gang storartet og merkelig ting..
M. Pouget.

UTLANDET

VATIKANET

Radio Vaticana om de ungarske tilstander.

I en skarp kommentar tok Vatikan-senderen nylig stilling til den skinnprosess som den kommunistiske regjeringen i Budapest nå forbereder mot en gruppe katolske prester. Seks av de til-

talte anklages for «sammensvergelse mot staten» og «usosialistisk virksomhet», mens to anklages for usadelighet. Radio Vaticana advarer mot å feste tillit til propaganda-prosessene, og minner i den forbindelse om tilsvarende rettssaker ikke bare fra Stalin-tiden, men også fra Hitler-regimets kirkefølgelser. At kommunistene nå igjen griper til disse metoder, tyder — mener Vatikan-komentatoren — på at de iherdige forsøkene på å splitte den katolske geistligheten har vært fruktesløse.

Anglikanerne representert i Rom.

Den anglikanske kirkes offisielle nyhetstjeneste har kunngjort at erkebiskopene av Canterbury og York har utnevnt

Gi
ST. OLAV
til
deres venner

kannik Bernard C. Pawley som sin faste representant ved det katolske Sekretariat for Kristen Enhet i Rom — foreløbig under kirkemøtets forberedelse.

COLUMBIA

Kristen fordragelighet?

Erkebiskopen av Bogota, Mgr. L. C. Cordoba avga, ifølge det hollandske informasjonsorganet «Katholiek Archief», den 10. januar i år en erklæring overfor London-pressen i forbindelse med de fremdeles gjentatte anklager om at protestanter i Columbia blir forfulgt av katolikkerne, og at den katolske kirke aktivt skulle lede forfølgelsen.

Overfor journalistene pekte Mgr. Cordoba på at disse anklager utgår fra et meget bestemt hold i den protestantiske verden, nemlig fra presbyterianerne i USA. Dette er forklarlig, idet — hevdet han — det hersker et utmerket forhold mellom katolikker, lutheranere og medlemmer av den episkopale kirke i Columbia. Presbyterianerne har derimot i sin forkynnelse gått usedvanlig utfordrende til verks, ved å tale fornærmelig og nedsettende om katolsk tro, om Jesus Mor og om alterets sakramente. Dette fører til konflikter som ofte er vanskelig å bringe under kontroll. Erkebiskopen innrømmet at der er tilfeller da prester har handlet klanderverdig. Men en grundig undersøkelse som ble åpnet etter påtrykk fra den pavelige sendemann i Bogota, har klart godtgjort at der ikke er tale om noen forfølgelse av protestanter ved den katolske kirke i Columbia, hevdet han.

Det er verdt å nevne i den samme forbindelse, at pave Johannes XXIII under en mottagelse av columbiske pilegrimer i Vatikanet nylig, foreholdt dem faderlig betydningen av å overbevise medlemmer ved et godt og nestekjærlig liv snarere enn ved «maktens fristelse».

EGYPT

Intens muhammedansk offensiv.

Med det gamle islamittiske læresentrum Al-Azhar-universitetet i Kairo som utgangspunkt legges der fra muhammedansk side opp et energisk misjonsprogram for det afrikanske kontinent. Virksomheten støttes av general Nasser's regjering, som i den kristne misjon ser en hindring for at Egypt blir Afrikas dominerende «leder-nasjon». Tallet på muhammedanere i Afrika er sterkt stigende — under de siste 30 år er det steget fra 41 til 92 millioner.

KONGO

Misjonær nr. 2 myrdet.

Hittil er to europeiske misjonærer blitt drept i Kongo av Lumumba-vennlige tropper. For en tid siden ble en belgisk misjonær drept i Kivu-provinsen. Nylig ble en hollandsk misjonær, pater Joseph Tegels, arrestert i nabo-provinsen, på ordre fra Lumumba-tilhengeren Gizenga, og drept kort etter. En tredje prest, også hollender, er arrestert, og hans videre skjebne er uviss.

SPANIA

Pater Pire sier fra.

Ifølge meldinger i den katolske presse i Frankrike har Nobelpristageren pater Dominique Pire sendt et brev til presidenten for det spanske akademi, Menendez Pinal, der han ber om amnesti og toleranse overfor politiske fanger og landflyktige. «Det er i Guds navn», skriver pateren, «og med det uttalte forsett å tjene ham at Deres regjering definerer sin handlemåte. Men da er det viktig å

minne om at Gud også er En som tilgir, og at det er meget farlig å binde Gud til denne eller hin regjeringsform. Invertfall er det i Hans navn, og i det menneskelige brorskaps navn at vi ber dere, for Spanias og alle de spanjeres skyld som vi har lært å akte, om å bruke all deres innflytelse for å oppnå at Deres regjering innrømmer det amnesti og de friheter som eliten av Deres landsmenn forlanger.»

Nye bøker fra

ST. OLAVS FORLAG

J. van der Burg: Forklaring av den hellige messe kr. 2.50
Kirken, Grunnforskjellen mellom katolsk og protestantisk kristendom » 5.00
Fremstilling av de forskjellige trossamfunns størrelse » 1.10

Brevskolen om den katolske kirkes tro og moral

Spørsmål besvares av lærerne.

Kurspris kr. 10.—.

Katolsk Informasjon

Postboks 3664 - Oslo

<p>Drammens-firmaer</p>	<p>GUSTAV BÖHM & SÖN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p>Drammens malerforretning Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>	
<p>NORLÖFF Jernvareforretning A/S Drammen - Tlf. 83 65 80</p>	<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy</p>	<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tlf. 83 21 85 DRAMMEN</p>	
<p>H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>	<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN</p>		
<p>C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori - Kafé Haugesgt. 3 - Tlf. 83 28 63 DRAMMEN</p>	<p> TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri</p>		

**Bergens-
firmaer**

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

Størst utvalg
i moderne
kjøkkenmaskiner

BJ. EMAN BJARNOLL

Malermester

Tlf. 99 766

Johan H.
BENTZON
A/S

En gros - Telefon 10106

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

Konfekt - Sjokolade - Drops
ALLIANCE KONFEKTFORRETNING

Tlf. 11 907 - Nygårdszt. 1
Bergen

T. Beyer
BOK-OG PAPIRHANDLEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pøsefabrikk
Solheimszt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

NYGÅRDSGATENS FISKEMAT

Inneh. J. Ludvigsen

Tlf. 12 941

SVERRE W. MONSEN

Manufakturvarer - Sengeutstyr

KNUDSEN
i Marken

Møbler — Gardiner — Tepper

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Eftf.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
BERGEN

Alt i papir og kontorartikler

TORNØE

Hos oss finner De alt i
Undertøy - Sengeutstyr

FABRIKUTSALGET A/S

**DIDR.
MEHN - ANDERSEN**

LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

Våre bekjente Myhre Heiser leveres over hele landet.

JONAS MYHRE
BERGEN

JONAS MYHRE A/S
OSLO

A/S MYHRES MASKININDUSTRI
BERGEN - OSLO

Eches Færvæhandel

NYGÅRDSGT. 4

**All slags
skadeforsikring**

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Ferd. Bruns Eftf.

BAKERIER & CONDITORIER

Martin Olsen's Eftf.

S. AAKRE

BAKERI & CONDITORI

SOMMEROPPHOLD

ST. HALLVARDS KLOSTER I SYLLING

Ønsker De å tilbringe ferien på Sylling sammen med familie eller venner, så henvend Dem til Syllingskomiteén snarest.

Stedet er ledig: } 1. Fra 15. mai til 23. juni,
2. » 3. juli til 20. juli, og
3. » 1. august.

Tiden 3. juli—20. juli reserveres utelukkende for familier.
Forøvrig mottas bestillinger for retter, weekends, kurser etc.
Avgifter: Voksne kr. 3.— pr. overnatting.

Barn under 12 år, kr. 1.— pr. overnatting.

Fellesarrangement etter avtale.

Henvendelse: Alfred Taxt, Vestbysvingen 8, Grorud, tlf. 38 91 42.

SYLLINGKOMITEEN

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE

DRØYERE KAFFE

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsv. 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

NOENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7

Tlf. 33 43 70

OSLO

Service-avdeling

Apotekerveita 4 - Tlf. 24 921

TRONDHEIM

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90